BRONARCHIEF KANSSPELEN

Advies bezwaarcommissie (pdf)

Archiefdocument 41680

15 oorspronkelijke paginas

Deze publicatie is opgenomen bij het hieronder gekoppelde dossier op OnlineCasino.Amsterdam.

Origineel document volgt ongewijzigd

OCA-leeskopie met een navigatievoorblad. Vanaf de volgende pagina staat de oorspronkelijke publicatie. Dit voorblad is door OnlineCasino.Amsterdam toegevoegd en maakt geen deel uit van het oorspronkelijke document.

Lees het bijbehorende dossier

Dossiers en persinformatie

www.onlinecasino.amsterdam

Bron oorspronkelijke publicatie: zoals vermeld in het bijbehorende dossier.
OCA-voorblad toegevoegd op 17 oktober 2026. Het oorspronkelijke bestand is afzonderlijk bewaard.

ons kenmerk
15180.002 / 01.289.189
15180.003 / 01.289.189

openbaarmaking onder kenmerk
15180.001 / 01.289.608

datum
20 april 2023

Adviescommissie bezwaarschriften van de Kansspelautoriteit

Advies inzake:

het bezwaarschrift van Bingoal Nederland N.V. (hierna: Bingoal) tegen het besluit van de raad van bestuur van de Kansspelautoriteit (hierna: raad van bestuur) van 8 november 2022, kenmerk 15180/01.277.981, tot oplegging van een bestuurlijke boete van € 350.000,- aan Bingoal (hierna: het boetebesluit), en het besluit van dezelfde datum tot openbaarmaking, kenmerk 15180/01.277.993 (hierna: het openbaarmakingsbesluit) (hierna tezamen: de bestreden besluiten).

1. Procedureverloop

1. Uit de stukken is de Adviescommissie bezwaarschriften van de Kansspelautoriteit (hierna: de commissie) – samengevat en voor zover relevant – het volgende gebleken.

2. Op 27, 28 en 30 juni 2022, 12, 13, 15 18 en 21 juli 2022, en 4 oktober 2022 is onderzoek verricht naar de geldigheid van het PKI-certificaat[1], de aansluiting van Bingoal op het Centraal register uitsluiting kansspelen (hierna: het register) en het al dan niet toestaan van spelers tot het kansspelaanbod van Bingoal op www.bingoal.nl (hierna: de website).

3. Op 21 juli 2022 is van het onderzoek een rapport als bedoeld in artikel 5:48 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) opgesteld.[2] Het rapport is op diezelfde datum verzonden naar Bingoal.[3] De feiten en bevindingen van het onderzoek zijn weergegeven in onderdelen 4 en 5 van het rapport en onderdeel 2 van het boetebesluit.

4. Bij brief van 28 juli 2022 is Bingoal uitgenodigd om (tijdens een hoorzitting) een zienswijze te geven op het rapport en een voorgenomen openbaarmaking van een eventueel sanctiebesluit en openbaarmakingsbesluit.[4] Bij e-mail van 22 augustus 2022 is de datum van de hoorzitting verplaatst.[5]

5. Op 11 augustus 2022 heeft Bingoal haar zienswijze gegeven.[6] Op 15 september 2022 heeft de hoorzitting plaatsgevonden. Namens Bingoal waren aanwezig [persoon 1] en [persoon 2], alsmede haar advocaten [advocaat 1] en [advocaat 2]. Van het horen is een verslag gemaakt. Het verslag is verzonden naar de advocaten.[7]

[1] Bedoeld wordt een PKI-certificaat van de Nederlandse overheid.
[2] Kenmerk 01.270.071.
[3] Kenmerk 01.271.038.
[4] Kenmerk 15180/01.271.334.
[5] Kenmerk 15180/01.272.667.
[6] Kenmerk 15180/01.272.318.
[7] Kenmerken 15180/01.274.815 en -/01.274.994.

6. Op 11 oktober 2022 zijn stukken van een aanvullend onderzoek gestuurd naar de advocaat van Bingoal en is Bingoal in de gelegenheid gesteld daarop te reageren.[8] Bij brief van 21 oktober 2022 is namens Bingoal op die stukken gereageerd.[9]

7. Op 8 november 2022 is vanwege een overtreding van artikel 4.18, eerste en tweede lid, van het Besluit kansspelen op afstand (hierna: Bkoa) in de periode van 25 juni 2022 16:32:10 uur tot 28 juni 2022 12:07 uur, het boetebesluit genomen. Op dezelfde datum is het openbaarmakingsbesluit genomen. De bestreden besluiten zijn per e-mail en per post op 9 november 2022 naar de advocaten van Bingoal verzonden.[10]

8. Op 21 november 2022 heeft Bingoal pro forma bezwaar gemaakt tegen de bestreden besluiten.[11] Bij brief van 23 november 2022 is de ontvangst van het bezwaar bevestigd.[12] Met die brief is Bingoal ook in de gelegenheid gesteld om haar bezwaargronden aan te vullen.

9. Bij brief van 8 december 2022 is Bingoal uitgenodigd om tijdens een hoorzitting haar bezwaar toe te lichten en een zienswijze te geven op de voorgenomen openbaarmaking van de beslissing op bezwaar.[13]

10. Op 4 januari 2023 zijn namens Bingoal aanvullende bezwaargronden ingediend.[14]

11. Op 24 januari 2023 heeft een hoorzitting plaatsgevonden. Namens Bingoal waren aanwezig [persoon 1], [persoon 2], en haar advocaten [advocaat 1], [advocaat 2] en [advocaat 3]. Van het horen is een verslag gemaakt. Het verslag is 2 februari 2023 naar de advocaten gestuurd.[15]

12. Namens Bingoal zijn op 25 januari en 6 februari 2023 nadere stukken toezonden.[16] Op 6 februari 2023 is namens Bingoal ook op het verslag van de hoorzitting gereageerd.[17]

13. Op 3 februari 2023 heeft de voorzieningenrechter van de Rechtbank Den Haag de verzoeken van Bingoal om voorlopige voorzieningen tegen de bestreden besluiten afgewezen.[18] Op 8 februari 2023 zijn de bestreden besluiten op de website van de Kansspelautoriteit gepubliceerd.[19]

14. Op 20 maart 2023 is de termijn voor het nemen van een beslissing op bezwaar met zes weken verdaagd.[20]

---

[8] Kenmerk 15180/01.275.952.
[9] Kenmerk 15180/01.276.973.
[10] Kenmerken 15180/01.277.982 en -/01.278.133.
[11] Kenmerk 15180.001/01.278.917.
[12] Kenmerk 15180.001/01.278.989.
[13] Kenmerk 15180.001/01.280.515.
[14] Kenmerk 15180.001/01.281.922.
[15] Kenmerken 15180.001/01.284.497 en -/01.284.703.
[16] Kenmerken 15180.001/01.283.829 en -/01.284.861.
[17] Kenmerk 15180.001/01.284.862.
[18] SGR 22/7396 BESLU en SGR 22/7397 WOO.
[19] Kansspelautoriteit, 'Boete Bingoal voor spelers toelaten zonder controle Cruks', te vinden via: www.kansspelautoriteit.nl/nieuws/2023/februari/boete-bingoal-spelers-toelaten-controle/.
[20] Kenmerk 15180.001/01.287.693.

2. Bezwaargronden

15. De bezwaargronden van Bingoal met betrekking tot het boetebesluit en het openbaarmakingsbesluit houden – samengevat – het volgende in.

    De bestreden besluiten zijn onrechtmatig. Bingoal voert daarbij aan dat:
    a. het boetebesluit onzorgvuldig en dus in strijd met artikel 3:2 van de Awb tot stand is gekomen, dan wel onjuist en onvoldoende en dus in strijd met artikel 3:4 van de Awb is gemotiveerd;
    b. het opleggen van de boete en de hoogte van de boete onevenredig zijn; en
    c. de gevolgen van het openbaarmakingsbesluit onevenredig zijn en het openbaarmakingsbesluit onrechtmatig is.

16. Bingoal verzoekt de raad van bestuur het bezwaar gegrond te verklaren en de bestreden besluiten te herroepen, dan wel te wijzigen. Daarnaast verzoekt zij om vergoeding van de kosten die Bingoal moest maken voor juridische bijstand.

3. Toepasselijke regelgeving

17. Artikel 31k, vijfde lid, van de Wet op de kansspelen (hierna: Wok) bepaalt dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld met betrekking tot de inschrijving en aanmelding als speler.

18. Artikel 4.18, eerste lid, van het Bkoa bepaalt dat bij iedere aanmelding van een speler de vergunninghouder die speler identificeert en hij het register raadpleegt.

19. Artikel 4.18, tweede lid, van het Bkoa bepaalt dat de vergunninghouder aanmelding van een speler slechts toestaat, nadat is vastgesteld dat die speler niet is ingeschreven in het register.

20. De raad van bestuur is op grond van artikel 33b van de Wok belast met onder andere de bestuurlijke handhaving van de Wok en de vergunningen. Op grond van artikel 35a van de Wok is de raad van bestuur bevoegd tot het opleggen van een bestuurlijke boete wegens overtreding van de voorschriften vastgesteld bij of krachtens – onder meer – artikel 31k van de Wok. De maximaal op te leggen boete bedroeg ten tijde van de aanvang van de overtreding € 900.000,- of – indien dit meer is – tien procent van de omzet in het boekjaar voorafgaand aan de beschikking.

4. Overwegingen van de commissie

Ten aanzien van de ontvankelijkheid van het bezwaar van Bingoal

21. Het bezwaarschrift is ingediend binnen zes weken na bekendmaking van de bestreden besluiten. De bezwaargronden zijn binnen de daartoe gestelde termijnen aangevuld. Het bezwaarschrift voldoet ook aan de overige door de Awb gestelde eisen. Het bezwaar is ontvankelijk.

Ten aanzien van de bezwaargronden van Bingoal tegen het boetebesluit

22. Eerst stelt de commissie vast dat het volgende niet in geschil is. Een Public Key Infrastructure-certificaat (hierna: PKI-certificaat) is vereist om het register te kunnen raadplegen. Bingoal had geen (geldig) PKI-certificaat van zaterdag 25 juni 2022 16:32:10 uur tot dinsdag 28 juni 2022 12:07 uur. In die periode heeft Bingoal het register niet geraadpleegd bij de aanmeldingen van spelers op de website. Zij heeft de aanmelding van spelers toegestaan terwijl zij niet had vastgesteld dat die spelers niet waren ingeschreven in het register.

Belangenafweging

23. Bingoal stelt dat het boetebesluit onzorgvuldig tot stand is gekomen, dan wel onjuist en onvoldoende is gemotiveerd. Zij stelt dat enige afweging van haar betrokken belangen ontbreekt, althans enige motivering daarvan, en verwijst daarbij naar de uitspraak van 24 februari 2021 van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling).[21] Zij stelt dat zij in haar zienswijze en tijdens de mondelinge behandeling een veelvoud aan argumenten heeft aangevoerd waarom handhavend optreden door de raad van bestuur in dit geval niet billijk en niet opportuun zou zijn en dat daar in het boetebesluit volledig aan voorbij is gegaan.

24. De commissie kan de stellingen van Bingoal niet volgen. De commissie wijst erop dat de raad van bestuur in onderdeel 5.2 van het boetebesluit de zienswijze en ook de belangen van Bingoal gemotiveerd heeft beoordeeld. In onderdelen 5.3 en 6 heeft hij geconcludeerd dat Bingoal artikel 4.18, eerste en tweede lid, van het Bkoa heeft overtreden. In onderdeel 7.1 heeft hij toegelicht de evenredigheid in acht te nemen bij de vraag of een, en zo ja, welke sanctie in dit geval passend is. In onderdelen 7.2 en 7.3 heeft hij gemotiveerd dat sprake is van een ernstige en aan Bingoal verwijtbare overtreding. Voorts is in onderdeel 7.4 geconcludeerd dat een boete passend en geboden is en welk bedrag hij passend en geboden acht, gelet op het voorgaande in het boetebesluit.

Artikel 4.18, derde lid, van het Bkoa

25. Bingoal stelt dat artikel 4.18 van het Bkoa geen glasheldere norm bevat, anders dan de raad van bestuur meent. Het is Bingoal niet zonder meer duidelijk wat men van haar mocht verwachten in de onderhavige situatie.

26. De commissie volgt Bingoal hierin niet. Met de raad van bestuur meent zij dat de norm helder is. Zij verwijst daarbij naar randnummers 34 tot en met 36 en 38 van het boetebesluit. Bingoal mag de aanmelding van een speler slechts toestaan nadat zij bij de aanmelding het register heeft geraadpleegd en heeft vastgesteld dat de speler niet in het register is ingeschreven. Als Bingoal dat niet kan vanwege een mankement van haar zijde, mag zij de aanmelding niet toestaan.

27. Bingoal betoogt dat de raad van bestuur de norm van artikel 4.18, derde lid, van het Bkoa te strikt en onevenredig uitlegt. Hij zou het betoog van Bingoal te simpel en zonder belangenafweging wegwuiven, en haar het voorval te zwaar aanrekenen. Bingoal verwijst in haar betoog naar de toelichting op het Bkoa.[22] Volgens haar gaat de

[21] ECLI:NL:RVS:2021:394.
[22] *Stb*. 2021, 37, p. 55, 137-138.

wetgever uiterst bedachtzaam om met het tijdelijk stoppen van het aanbod van online kansspelen en meent hij dat het belang van spelers die niet in het register zijn geregistreerd om te spelen zwaarder weegt. Bingoal meent dat zij gehouden was een belangenafweging te maken. Zij heeft gehandeld in de geest van de wet en naar analogie van artikel 4.18, derde lid, van het Bkoa om herhaling te voorkomen. Weliswaar is die bepaling bedoeld voor het geval zich een storing voordoet die aan de raad van bestuur kan worden toegerekend, maar volgens Bingoal is het preventieve belang dat in die situatie in gedrang komt exact gelijk in haar situatie.

28. Voorts betoogt Bingoal dat zij hoofdzakelijk het belang van de speler heeft meegewogen. Daarbij voert zij aan dat het op zwart zetten van de website het kanalisatiebelang niet dient, want spelers vallen dan terug op illegaal kansspelaanbod. Bovendien staat het aantal personen dat staat ingeschreven in het register in geringe verhouding tot het aantal personen dat niet is ingeschreven. Verder stelt zij ook de belangen van het personeel, de Stichting Spelerstegoeden, de Belastingdienst en leveranciers meegewogen te hebben. Zij wijst erop dat zij (nieuwe) inschrijvingen via de website onmiddellijk onmogelijk heeft gemaakt zodra het probleem werd vastgesteld. Als de maatregelen die zij had getroffen de veiligheid van de speler niet konden waarborgen, had zij de website op zwart gezet.

29. De commissie volgt Bingoal hierin niet. De raad van bestuur heeft de norm niet te strikt noch onevenredig uitgelegd. Hij heeft terecht geconcludeerd dat artikel 4.18, derde lid, van het Bkoa in het geval van Bingoal niet van toepassing is en ook niet naar analogie. Dat heeft hij ook afdoende gemotiveerd in randnummers 33 tot en met 36 van het boetebesluit. De commissie verwijst daarnaar.

30. Volgens de commissie kan het beroep van Bingoal op het kanalisatiebelang niet slagen. De raad van bestuur concludeert in randnummer 38 van het boetebesluit namelijk terecht dat Bingoal in haar situatie geen ruimte voor een belangenafweging toekwam. Zij mocht geen aanmeldingen van spelers toestaan zolang zij het register niet kon raadplegen vanwege een mankement van haar zijde. Of Bingoal de belangen van haarzelf, (de kanalisatie van) spelers of andere derden heeft meegewogen bij haar keuze om toch haar kansspelen aan te blijven bieden, maakt daarom niet uit. Deze vrijheid komt haar niet toe. Om dezelfde reden maakt het ook niet uit welke maatregelen Bingoal trof toen zij haar kansspelen bleef aanbieden zonder het register te kunnen raadplegen, zoals de raad van bestuur in randnummers 36 en 38 van het boetebesluit terecht concludeert.

31. Wellicht ten overvloede wijst de commissie nog op het volgende. Artikel 4.18, derde lid, van het Bkoa bepaalt kortgezegd dat vergunninghouders aanmeldingen van spelers mogen toestaan bij een technische storing van het register en alleen onder bepaalde voorwaarden. Het is volgens de commissie begrijpelijk en niet onevenredig dat die bepaling niet naar analogie van toepassing is op de situatie van Bingoal. Het ‘preventieve belang’ in de situatie dat een aanbieder het register niet kan raadplegen vanwege een mankement van zijn zijde, zoals bij Bingoal, is namelijk niet exact gelijk in de situatie van een technische storing van het register.

32. Immers, in de situatie dat een aanbieder het register niet kan raadplegen vanwege een mankement van zijn zijde, zoals bij Bingoal, mag hij geen aanmeldingen van spelers

toestaan, maar kunnen en mogen andere legale aanbieders van online kansspelen, speelcasino's, of speelautomatenhallen dat wel. In die situatie kunnen spelers dus bij zulk ander legaal kansspelaanbod terecht. Het belang om spelers te kanaliseren naar een verantwoord, betrouwbaar en controleerbaar kansspelaanbod speelt daar dus geen rol van betekenis.

33. Als een aanbieder die het register niet kan raadplegen vanwege een mankement van zijn zijde toch aanmeldingen van spelers zou toestaan, ontstaat het risico dat spelers bij hem spelen terwijl zij in het register zijn ingeschreven en eigenlijk van risicovolle kansspelen uitgesloten moeten worden. Zij missen dus de bescherming van het register. Dat ondermijnt het belang van het voorkomen en tegengaan van kansspelverslaving. De regelgever wilde dat voorkomen.

34. In de situatie van een technische storing van het register zouden spelers, zonder artikelen 4.18, derde lid van het Bkoa en 11, zesde lid, van het Besluit werving, reclame en verslavingspreventie kansspelen, helemaal niet kunnen spelen bij een vergund aanbod van online kansspelen, speelcasino's of speelautomatenhallen, maar wel en zelfs alleen bij het illegale aanbod daarvan. Bij illegaal online kansspelaanbod ontbreekt echter geheel de bescherming tegen de bijzondere risico's van risicovolle online kansspelen die de Wok wél biedt bij de vergunde online kansspelen. Anders dan Bingoal meent, is het preventieve belang in de twee situaties dus niet hetzelfde. De commissie vindt het begrijpelijk dat de wet- en regelgever deelname aan illegaal online kansspelaanbod onwenselijker vindt dan deelname bij vergunde aanbieders die weliswaar het register niet kunnen raadplegen, maar op basis van de Wok nog wel andere bescherming moeten bieden.

35. Gelet op het voorgaande maakt het dus niet uit of het aantal spelers dat in het register was ingeschreven in geringe verhouding stond tot niet-ingeschreven spelers, zoals Bingoal beargumenteert. Dat argument gaat overigens ook niet op omdat ingeschreven spelers er belang bij hadden dat Bingoal hun aanmeldingen níét toestond en het belang van niet-ingeschreven spelers al werd gediend door het overige beschikbare legale aanbod.

36. Ten overvloede merkt de commissie op dat Bingoal ondanks haar maatregelen niet kon voorkomen dat in ieder geval vijf spelers bij haar hebben gespeeld ondanks hun inschrijvingen in het register.

PKI-certificaat

37. Bingoal stelt dat de Kansspelautoriteit nooit onderzoek heeft gedaan naar het feitelijke verloop van de verlenging van het PKI-certificaat, terwijl dat wel relevant is. Het bewijsaanbod van Bingoal daarover was tijdens de hoorzitting van 15 september 2022 gepasseerd. Zij heeft vervolgens zelf onderzoek gedaan en bij brief van 6 februari 2023 aanvullende stukken ingebracht, bestaande uit interne correspondentie, correspondentie met de certificaatautoriteit[23] en een online publicatie van een derde-partij.

38. Bingoal stelt dat die stukken haar standpunt onderschrijven. Zij merkt daarbij op dat het verlengen van een PKI-certificaat een andere procedure is dan het aanvragen van een PKI-certificaat. Zij betoogt dat de afwezigheid van het PKI-certificaat niet aan haar toe

[23] Een organisatie die het PKI-certificaat verstrekt.

te rekenen is, althans zijn er verzachtende omstandigheden. De verlenging was namelijk onmogelijk vanwege een (technisch) mankement van de zijde van de certificaatautoriteit. Volgens Bingoal was dat bij de certificaathouder en bij haarzelf niet bekend ten tijde van het verzoek tot verlenging en is zij ook niet op de hoogte gesteld van het niet-doorkomen van haar verzoek. Zij stelt dat zij de procedure echter wel digitaal had doorlopen en het PKI-certificaat tijdig had verlengd. Zij meent dat zij terecht in de veronderstelling was dat haar verzoek tot verlenging van het PKI-certificaat tijdig én volledig was doorgekomen. Zij heeft zelfs op de knop 'versturen' gedrukt. Het was Bingoal echter niet duidelijk dat het systeem van de certificaatautoriteit alleen met Nederlandse KvK-nummers kon werken. Omdat Bingoal geen KvK-nummer heeft, was het onmogelijk om het PKI-certificaat te verlengen. De certificaatautoriteit heeft dat maandag 27 juni 2022 meteen gerectificeerd en Bingoal heeft het PKI-certificaat op dinsdag 28 juni 2022 ontvangen en geïnstalleerd.

39. Volgens de commissie kan het betoog van Bingoal niet slagen. De commissie volgt de raad van bestuur in zijn standpunt in randnummer 56 van het boetebesluit dat een vergunninghouder zelf verantwoordelijk is voor het tijdig (laten) verlengen van het PKI-certificaat en de maatregelen die hij neemt als dat niet is gelukt. Toen bleek dat de verlenging niet was gelukt en zij het register dus niet kon raadplegen, had Bingoal aanmeldingen van spelers moeten weigeren. Reeds om die reden baten de aanvullende stukken van Bingoal haar niet.

40. Wellicht ten overvloede wijst de commissie erop dat de aanvullende stukken Bingoal ook om de volgende redenen niet kunnen baten.

41. Bingoal heeft niet aannemelijk gemaakt dat zij tijdig een verlenging van het PKI-certificaat heeft verzocht. Tijdens de hoorzitting in bezwaar kon Bingoal desgevraagd niet meedelen wanneer precies zij de verlenging had verzocht. Zij deelde mee ook geen ontvangstbevestiging van het verzoek te hebben. Ook uit de ingebrachte aanvullende stukken blijkt niet dat Bingoal een vernieuwing van het PKI-certificaat had verzocht voordat het PKI-certificaat verliep, laat staan wanneer precies. Hetzelfde geldt voor de ingebrachte interne mailwisseling van Bingoal.

42. Bingoal heeft ook niet aannemelijk gemaakt dat het verzoek tot verlenging onmogelijk was. De commissie wijst daarbij op randnummer 55 van het boetebesluit. Daarin concludeerde de raad van bestuur dat het niet feitelijk onmogelijk was voor een buitenlandse vennootschap om een PKI-certificaat aan te vragen. Daarbij wees hij op het feit dat Bingoal als Belgische vennootschap al eerder een PKI-certificaat had aangevraagd en gekregen, en voorts heeft verlengd. Volgens de commissie komen daar de mededelingen van de certificaatautoriteit in de stukken die Bingoal in bezwaar heeft ingediend nog bij. De certificaatautoriteit deelt mee dat het onjuist is dat een PKI-certificaat niet kan worden verlengd wegens het ontbreken van een Nederlands KvK-nummer. Volgens haar konden buitenlandse ondernemingen namelijk met een fictief KvK-nummer de verlenging verzoeken. Zij wijst erop dat Bingoal ook geen KvK-nummer had bij de aanvraag van het PKI-certificaat dat op 25 juni 2022 afliep en het fictieve KvK-nummer al bij de aanvraag in 2021 was gebruikt. Zij wijst er ook op dat een KvK-nummer voor dit type verzoek niet is vereist. Volgens de commissie heeft Bingoal het tegendeel niet aannemelijk gemaakt, ook niet met de door haar ingebrachte schermafbeelding van de beweerdelijke foutmeldingen bij een verzoek tot verlenging.

Overigens komt het de commissie om de voorgaande redenen onaannemelijk voor dat de certificaatautoriteit niet wist dat het onmogelijk was voor een buitenlandse onderneming om een PKI-certificaat te verlengen, zoals Bingoal beweert.

43. Het beroep op de onbereikbaarheid van de certificaatautoriteit in het weekend kan ook niet slagen. Bingoal is zelf verantwoordelijk om het PKI-certificaat tijdig te (laten) verlengen en als dat niet lukt, geen aanmeldingen van spelers toe te staan. Zij kan die verantwoordelijkheid niet afschuiven op de certificaathouder. Bingoal kon overigens ook vóór het weekend van 25 juni 2022 contact maken met de certificaatautoriteit om te vragen naar de status van de verlenging als Bingoal daarover geen (duidelijk) bericht had ontvangen. Daarbij merkt de commissie op dat de certificaatautoriteit meedeelt dat zij vooraf twee herinneringen naar Bingoal heeft gestuurd over dat het PKI-certificaat zou aflopen en Bingoal ruim de gelegenheid had om buiten het weekend contact te zoeken. Uit de toelichting van Bingoal en haar aanvullende stukken blijkt dat zij in ieder geval al op 29 mei 2022 door de certificaatautoriteit was geïnformeerd over het aanstaande verlopen van haar PKI-certificaat.

44. Bingoal verwijst naar een door haar ingebrachte online publicatie van een derde-partij en een mededeling van de certificaatautoriteit. Bingoal wijst erop dat daaruit blijkt dat de overheid stopt met de CA2020-certificaten en ieder wordt gevraagd over te stappen naar een ander soort certificaat. Bingoal stelt dat het PKI-certificaat dat zij bij de verlenging kreeg van hetzelfde soort was als haar oude PKI-certificaat en gold tot 4 december 2022. Bingoal stelt dat haar nieuwe certificaat niet werkte en zij een ander certificaat moest verzoeken. Zij vroeg in december 2022 opnieuw een certificaat aan en dat nieuwe certificaat werkte. Bingoal meent niet uit te kunnen sluiten dat daarmee problemen waren bij haar verzoek tot het nieuwe certificaat.

45. Voor zover Bingoal bedoelt te betogen dat het PKI-certificaat dat zij ontving op 28 juni 2022 niet werkte, kan de commissie haar daarin niet volgen. Zoals vermeld in randnummer 13 van het boetebesluit, heeft Bingoal bevestigd dat zij met dat PKI-certificaat het register op 28 juni 2022 weer kon raadplegen. Daaruit, en uit de informatie vanuit de certificaathouder en de publicatie van de derde-partij, leidt de commissie af dat de PKI-certificaten CA2020 werkten tot 4 december 2022 en de certificaatautoriteit en de derde-partij erop wezen tijdig over te stappen of andere maatregelen te treffen.

46. Voor zover Bingoal bedoelt te betogen dat technische mankementen bij de certificaathouder bestonden vanwege de introductie van een nieuw soort PKI-certificaat en het verzoek tot verlenging van Bingoal daardoor onmogelijk was, heeft zij dat niet aannemelijk gemaakt.

Evenredigheid

47. Bingoal meent dat het boetebesluit haar onevenredig in haar belangen raakt. Sanctionerend optreden is niet opportuun. Ter onderbouwing herhaalt Bingoal het volgende. Zij heeft in overeenstemming met de wet en analoog aan artikel 4.18, derde lid, van het Bkoa gehandeld. Zij heeft alle betrokken belangen gewogen en in de zeer korte periode dat het PKI-certificaat ontbrak meerdere voorzorgsmaatregelen getroffen om enig feitelijk nadeel bij spelers volledig weg te nemen. Zij heeft vrijwillig aan elk onderzoek meegewerkt en ondertussen eigen onderzoek verricht. De (digitale)

verlenging van het PKI-certificaat was feitelijk onmogelijk en dat was de certificaathouder en Bingoal zelf niet bekend bij het verzoek tot verlenging.

48. Verder stelt Bingoal dat sprake is van een maagdelijke markt die wordt geconfronteerd met volledig nieuwe wet- en regelgeving. Alle ondernemingen moeten als het ware leren zwemmen in een kolkende rivier, waarbij het helaas onvermijdelijk is dat er gaandeweg fouten worden gemaakt. De aangewezen markttoezichthouder heeft niet de kennis om de marktdeelnemers op adequate wijze de benodigde begeleiding te bieden.

49. Ook stelt Bingoal dat zij al in enige mate te maken gekregen met de consequenties van het voorval. Een aandeelhouder en bestuurder, die medefinancier en een belangrijke businesspartner met ervaring was, is vertrokken. [xxx]

50. Volgens de commissie kan Bingoal niet gevolgd worden in haar betoog dat zij in overeenstemming met (de geest van) de wet- en regelgeving heeft gehandeld, noch in haar betoog dat de aanvraag van de verlenging onmogelijk was. Zij heeft dat in randnummers 26, 29-36 en 39-46 hierboven toegelicht.

51. Volgens de commissie kunnen de gestelde belangenafweging of maatregelen van Bingoal de overtreding niet rechtvaardigen, noch afdoen aan de ernst en verwijtbaarheid daarvan. Zij verwijst daarbij naar randnummers 33-36, 38 en 44 en onderdelen 7.2-7.3 van het boetebesluit en randnummers 29-36 hierboven. Bingoal mocht geen aanmeldingen van spelers toestaan zolang zij het register niet kon raadplegen en niet kon vaststellen dat de spelers niet in het register waren ingeschreven. De vergoeding van financiële schade door Bingoal kan (de risico's op) andere nadelige gevolgen, zoals een terugval, niet ongedaan maken.

52. Over het argument dat Bingoal vrijwillig aan elk onderzoek heeft meegewerkt en ondertussen eigen onderzoek heeft verricht, verwijst de commissie naar randnummer 46 van het boetebesluit. Zij constateert dat het eigen onderzoek van Bingoal kortgezegd bestond uit het verzamelen en inbrengen van stukken ter onderbouwing van haar eigen betoog dat de overtreding haar niet kan worden toegerekend. De commissie ziet niet in waarom dat als boeteverlagende omstandigheid aangemerkt moet worden.

53. Het beroep op een 'maagdelijke markt' en een kolkende rivier waarin Bingoal moet leren zwemmen, kan niet slagen. Met de raad van bestuur meent de commissie dat de norm van artikel 4.18, eerste en tweede lid, van het Bkoa helder is en het derde lid niet van toepassing is op de situatie van Bingoal. Daar komt bij dat Bingoal een professionele marktpartij is en professioneel wordt bijgestaan. Van haar mag worden verwacht dat zij zich terdege laat informeren over de beperkingen die in haar situatie gelden voor de diensten en/of producten die zij aanbiedt. De commissie ziet overigens niet in waarom de Kansspelautoriteit niet de kennis in huis heeft, zoals Bingoal stelt. De commissie ziet ook niet in waarom Bingoal in deze situatie begeleiding door de Kansspelautoriteit nodig zou hebben.

54. In het argument dat een aandeelhouder en bestuurder is vertrokken, ziet de commissie geen reden om van het opleggen van een boete af te zien, noch om de boetehoogte te verlagen. In het boetebesluit is voldoende gemotiveerd dat het gaat om een ernstige en verwijtbare overtreding door Bingoal en waarom de boete is opgelegd. De commissie

kan de raad van bestuur daarin volgen. Het vertrek van de aandeelhouder maakt dat niet anders. Tot slot wijst de commissie er voor alle duidelijkheid op dat de gevolgen van het vertrek van de aandeelhouder geen punitieve sanctie vanwege de overtreding vormen, in tegenstelling tot wat Bingoal meent.

Alternatieve sancties

55. Bingoal meent dat de raad van bestuur ten onrechte heeft nagelaten het opleggen van alternatieve sancties te overwegen, voor zover hij in dit geval al mocht overgaan tot handhavend optreden. Bingoal had daar wel nadrukkelijk om gevraagd in haar zienswijze en tijdens de hoorzitting. Een boete is één van de zwaardere sancties en betreft een zogeheten 'kan-bepaling'. De boete is niet het juiste instrument voor de geconstateerde overtreding, althans niet opportuun. Bingoal wijst erop dat bijvoorbeeld een berisping of aanwijzing kon worden opgelegd.

56. De commissie stelt voorop dat de raad van bestuur beleidsruimte heeft bij het opleggen van een boete. Het enkele feit dat hij ook een andere maatregel kon opleggen, betekent niet dat een boete onrechtmatig is. De commissie wijst voorts op met name onderdelen 7.2, 7.3 en 5.2 van het boetebesluit, waarin de raad van bestuur heeft toegelicht dat sprake is van een ernstige en verwijtbare overtreding en de argumenten van Bingoal haar niet baten. Gelet daarop, komt het de commissie niet onredelijk voor dat de raad van bestuur in dit geval een boete passend en geboden achtte en een lichtere maatregel zoals berisping of aanwijzing niet.

Boetehoogte

57. Volgens Bingoal is de hoogte van de boete ondeugdelijk en ontoereikend gemotiveerd. Zij wijst erop dat het een sanctiebesluit tegen een vergunde aanbieder van online kansspelen betreft en daarvoor nog geen beleid, richtlijn, jurisprudentie of bestuurlijk precedent bestaat. Zij stelt dat daarom de evenredigheid niet te toetsen is en de zwaarte van een gekozen sanctie deugdelijk gemotiveerd moet zijn. Volgens Bingoal ontbreekt echter iedere (relevante) motivatie.

58. Bingoal stelt het voorval niet te willen bagatelliseren, maar wijst erop dat rekening moet worden gehouden met de omvang en de duur van de overtreding. Het PKI-certificaat was slechts drie dagen verlopen. Weliswaar konden in die periode in totaal vijf spelers spelen terwijl zij in het register stonden ingeschreven, maar Bingoal heeft wel voorkomen dat de overige spelers op die dag naar illegaal kansspelaanbod trokken. Verder herhaalt zij dat zij actief is op een geheel nieuwe markt en passende maatregelen trof om het belang van het voorkomen van kansspelverslaving te waarborgen en schade bij spelers te voorkomen. De hoogte van de boete is dan ook disproportioneel vergeleken met de (zeer beperkte) aard, ernst, omvang en duur van de geconstateerde overtreding.

59. De stelling van Bingoal dat iedere motivering voor de boetehoogte zou ontbreken, is niet te volgen. De commissie wijst erop dat de raad van bestuur in onderdeel 7.4 van het boetebesluit de boetehoogte heeft bepaald. In onderdeel 7.1 heeft hij uitdrukkelijk meegedeeld de evenredigheid in acht te nemen. In onderdelen 7.2 en 7.3 heeft hij toegelicht dat sprake is van een ernstige en aan Bingoal verwijtbare overtreding. In onderdeel 5.2 heeft hij uitgelegd waarom hij de zienswijze van Bingoal niet volgt.

60. De commissie wijst op randnummer 44 en onderdeel 7.2 van het boetebesluit, waaruit over het belang van het register en de raadpleging daarvan door vergunninghouders het volgende is overwogen. De commissie hecht eraan dat hier te benadrukken en herhaalt daarom hierna de relevante passages.

61. Kansspelen op afstand hebben bijzondere risico's. Zij zijn laagdrempelig, hebben een (zeer) hoog speeltempo en er ontbreekt fysiek contact tussen de aanbieder en de speler.[24] Ter illustratie is daarbij gewezen op vaste jurisprudentie: '*Naast het feit dat er geen direct contact is tussen de consument en de marktdeelnemer, vormen de zeer gemakkelijke en permanente toegang tot kansspelen die op internet worden aangeboden, alsook de potentieel grote omvang en hoge frequentie van het betrokken internationale aanbod, in een omgeving die bovendien wordt gekenmerkt door het isolement van de speler, een klimaat van anonimiteit en het ontbreken van sociale controle, evenzoveel factoren die een toename van gokverslaving en geldverkwisting door gokken en dus ook van de negatieve sociale en morele gevolgen daarvan in de hand werken (zie onder meer het arrest van het HvJ van 8 september 2010, Carmen Media Group, ECLI:EU:C:2010:505, punten 102 en 103 en de daar aangehaalde rechtspraak).*'[25]

62. Uit de (wetenschappelijke) literatuur is bekend dat bij short odd-kansspelen zoals online sportweddenschappen en online casinospelen meer verslaafde spelers te vinden zijn dan bij long odd-kansspelen, zoals loterijen. Bij short odd-kansspelen speelt verslavingsproblematiek derhalve een extra rol van betekenis. Als gevolg van kansspelverslaving kunnen zich financiële en ernstige psychische, sociale en lichamelijke problemen voordoen, zoals agressie, arbeidsproblemen, relatieproblemen en criminaliteit.

63. De kansspelmarkt is dan ook geen gewone economische markt. Spelers die willen deelnemen aan kansspelen, moeten dat op een verantwoorde en betrouwbare manier kunnen doen. Vergunninghouders moeten daarom waarborgen dat hun aanbod van online kansspelen verantwoordelijk, betrouwbaar en controleerbaar is. Zij zijn aan diverse wettelijke voorschriften en voorwaarden gebonden waarop de raad van bestuur toezicht houdt. Die voorschriften en voorwaarden zorgen ervoor dat spelers in Nederland op een veilige en verantwoorde manier kunnen deelnemen aan online kansspelen. Het bestrijden en voorkomen van kansspelverslaving is hiervan een wezenlijk onderdeel en van groot belang.

64. Het register is een belangrijk onderdeel van de verslavingspreventie. Het biedt namelijk een effectieve mogelijkheid om risico- en probleemspelers te beschermen tegen kansspelverslaving. Door inschrijving in het register kunnen personen zichzelf of anderen van deelname van de meer risicovolle kansspelen op afstand, in speelcasino's en speelhallen (laten) uitsluiten. Zo kunnen zij voldoende afstand tot het spel behouden, hun daadwerkelijke speelgedrag onder controle te krijgen, verandering in hun speelgedrag bewerkstelligen en ruimte voor eventuele verslavingsbehandeling scheppen. Met de uitsluiting van deelname aan risicovolle kansspelen kan onder meer het risico op een snelle terugval voorkomen worden.

---

[24] *Kamerstukken II*, 2013/14, 33996, nr. 3 (*MvT*), p. 6-7, 12.
[25] Afdeling 22 februari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:484 (*Bluemay*), r.o. 3.1.

65. Het register is effectief wanneer vergunninghouders de toepassing, registratie en naleving van uitsluitingen van risicovolle kansspelen op de juiste wijze uitvoeren. Alleen als een vergunninghouder bij iedere aanmelding van een speler het register raadpleegt en aanmeldingen slechts toestaat als die speler niet in het register is ingeschreven, kan voorkomen worden dat een ingeschreven speler deelneemt en kan het belang het bestrijden en voorkomen van kansspelverslaving worden gewaarborgd. Het negeren van die voorschriften en voorwaarden ondermijnt dat belang. Door de aanmeldingen van spelers toe te staan zonder raadpleging van het register, kunnen spelers immers worden blootgesteld aan kansspelen op afstand met een hoog tot zeer hoog risico, zonder de bescherming die een inschrijving in het register biedt, met alle mogelijke gevolgen van dien.

66. Met de raad van bestuur meent de commissie dan ook dat Bingoal het belang van het bestrijden en voorkomen van kansspelverslaving heeft ondermijnd door aanmeldingen van spelers toe te staan zonder het register te (kunnen) raadplegen. De kwalificatie van de overtreding als ernstig kan de commissie dan ook goed volgen. Verder is de commissie het met de raad van bestuur eens dat Bingoal er redelijkerwijs van op de hoogte had kunnen en moeten zijn dat zij met het toestaan van de aanmeldingen van spelers op de website zonder dat zij het register kon raadplegen artikel 4.18, eerste en tweede lid, van het Bkoa[26] heeft overtreden.

67. Voorts acht de commissie de basisboete van € 350.000,- redelijk en voldoende gemotiveerd. Daarbij wijst de commissie erop dat de raad van bestuur in randnummer 77 van het boetebesluit heeft bepaald dat hij een basisbedrag oplegt. De commissie wijst er voorts op dat een basisbedrag een bedrag is dat in beginsel standaard wordt opgelegd. Het opleggen van een basisbedrag is bij de raad van bestuur al jarenlang gebruikelijk bij het opleggen van een boete.[27]

68. Voorts heeft de raad van bestuur afdoende toegelicht waarom de argumenten van Bingoal niet slagen en de overtreding ernstig en verwijtbaar is. In randnummer 64 van het boetebesluit is vermeld dat als algemene maatstaf geldt dat de hoogte van de boete zodanig dient te zijn dat deze de overtreder weerhoudt van nieuwe overtredingen en ook in algemene zin voor andere (potentiële) overtreders een afschrikkende werking heeft. Uit randnummer 29 volgt dat een boete maximaal € 900.000,- kan bedragen of, als dat meer is, tien procent van de omzet in het boekjaar voorafgaande aan het besluit.[28] De commissie merkt op dat ook in diverse andere besluiten van de raad van bestuur een basisboete van € 350.000,- aan vergunninghouders is opgelegd vanwege een ernstige en verwijtbare overtreding.[29] Ook merkt de commissie op dat het boetebasisbedrag voor Bingoal fors lager is dan de basisbedragen vanwege de zeer ernstige overtreding van illegaal onlinekansspelaanbod, waarvoor het basisbedrag € 600.000,- of vier procent van de omzet is.

[26] Krachtens artikel 31k, vijfde lid, van de Wok.
[27] Zie bijvoorbeeld eerdere boetebesluiten van de raad van bestuur op de website van de Kansspelautoriteit, de jurisprudentie over die boetebesluiten, en de Boetebeleidsregels voor het aanbieden van kansspelen op afstand zonder vergunning, Kansspelautoriteit, *Stcrt*. 2021, 41413, alsmede alle voorgaande versies daarvan.
[28] Zie artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht.
[29] Zie de diverse gepubliceerde boetes aan vergunninghouders op: www.kansspelautoriteit.nl/aanpak-misstanden/sanctiebesluiten/.

69. Het beroep op de gestelde beperkte duur of beperkte omvang van de overtreding slaagt niet. Bingoal is daardoor niet benadeeld. Een basisbedrag wordt in beginsel standaard opgelegd en kan worden verhoogd vanwege omstandigheden zoals de duur of omvang van de overtreding. Van een verhoging van het basisbedrag vanwege de duur of de omvang van de overtreding is bij Bingoal echter geen sprake. De commissie verwijst naar randnummer 78 van het boetebesluit.

70. De herhaling van argumenten van Bingoal dat zij handelde in het kanalisatiebelang, sprake was van een nieuwe markt en zij maatregelen trof in het belang van het voorkomen van kansspelverslaving en het voorkomen van schade bij spelers, baten haar niet. Dat is hierboven al toegelicht.

71. Gelet op het voorgaande wijst de commissie erop dat, in tegenstelling tot wat Bingoal meent, de evenredigheid dus wel degelijk te toetsen is, ook als voor boetes aan vergunninghouders geen beleid, richtlijn, jurisprudentie of bestuurlijk precedent bestond.

72. De commissie concludeert dat de hoogte van de boete deugdelijk en toereikend is gemotiveerd. Van onevenredigheid van de boetehoogte is de commissie niet gebleken.

Tussenconclusie

73. De commissie adviseert de bezwaren tegen het boetebesluit ongegrond te verklaren.

Ten aanzien van de bezwaargronden van Bingoal tegen het openbaarmakingsbesluit

74. Bingoal stelt dat de raad van bestuur ten onrechte heeft besloten het boetebesluit openbaar te maken. Hoewel het uitgangspunt is dat de raad van bestuur herroepelijke besluiten mag publiceren, dient dat achterwege te blijven als klemmende redenen zich daartegen verzetten. Volgens Bingoal is het openbaarmakingsbesluit onrechtmatig. Zij voert daarbij het volgende aan.

75. Bingoal meent dat het boetebesluit niet in stand kan blijven. Ook wordt zij onevenredig in haar belangen getroffen. Het risico op onherstelbare schade is te groot. Haar continuïteit kan in gevaar worden gebracht. Door de publicatie zullen leveranciers van voor haar essentiële bedrijfsonderdelen de zakelijke samenwerkingsverbanden namelijk mogelijk stoppen. Ook kan een averechtse werking ontstaan doordat spelers massaal hun gelden opvragen en Bingoal zo financieel onderuit trekken. Daar komt bij dat de raad van bestuur tijdens de procedure inzake de voorlopige voorziening zelf heeft gesteld dat een publicatie van een boetebesluit in de praktijk kennelijk geen enkel effect heeft op de spelers en Bingoal daar geen nadeel van zal ondervinden. Bovendien heeft de raad van bestuur al een bericht in algemene zin gepubliceerd op zijn website.

76. Daarnaast heeft de raad van bestuur niet gemotiveerd op welke wijze het openbaarmakingsbesluit bijdraagt aan de preventie van toekomstige soortgelijke overtredingen. Evenmin is preventieve werking naar consumenten onderbouwd. Bingoal meent dat de publicatie punitief van aard is.

77. De commissie verwijst naar het voorgaande en stelt voorop dat niet valt in te zien waarom het boetebesluit geen stand zal houden.

78. Verder merkt de commissie op dat haar niet eerder is gebleken dat een kansspelaanbieder vanwege een publicatie van een boete van de raad van bestuur (onevenredige) nadelen ondervond.[30] Zij merkt daarbij ten aanzien van specifiek Bingoal op dat de bestreden besluiten inmiddels zijn gepubliceerd en niet is gebleken dat daardoor een leverancier een zakelijk samenwerkingsverband met Bingoal heeft opgezegd, laat staan dat Bingoal daarvan nadelen ondervindt die zij niet kan verhelpen en onevenredig nadelig voor haar zijn. Ook de stukken die Bingoal in bezwaar ter onderbouwing heeft ingebracht, maken haar stelling niet aannemelijk. Bingoal heeft ook niet aannemelijk gemaakt dat de boete het effect had dat spelers massaal bij Bingoal hun geld hebben opgevraagd.

79. De commissie verwijst naar onderdelen 2 en 2.1 en vooral randnummers 5 en 6 van het openbaarmakingsbesluit. De raad van bestuur heeft daarin toegelicht waarom hij het boetebesluit openbaar maakt. De commissie wijst erop dat die belangen niet worden gediend met het nieuwsbericht van 7 juli 2022.[31] Verder wijst de commissie erop dat uit het openbaarmakingsbesluit en vaste jurisprudentie volgt dat de openbaarmaking niet punitief van aard is.

80. Verder meent de commissie dat over het preventieve belang van openbaarmaking geen twijfel kan bestaan. Andere vergunninghouders kunnen kennis nemen van het handhavende optreden door de raad van bestuur met de boete voor een overtreding zoals die van Bingoal. Zij zullen niet of minder snel geneigd zijn om soortgelijke overtredingen te begaan en ook alerter zijn op de raadpleging van het register. Zo lopen spelers minder risico om te kunnen spelen bij vergunninghouders die het register niet raadplegen en dus niet de bescherming van het register bieden.

81. De publicatie van de boete kan ook bijdragen aan het sneller treffen van maatregelen door de vergunninghouder en/of de Kansspelautoriteit in het belang van de speler. Spelers die kennis nemen van de boete kunnen eerder geneigd zijn een melding te doen als zij vermoeden dat iets niet in orde is. Immers is ook deze situatie volgens Bingoal bij haar aan het licht gekomen toen een speler bij haar meldde dat die bij Bingoal kon spelen ondanks een inschrijving in het register. Dat stelde Bingoal vervolgens (in principe) in staat om de juiste maatregelen te treffen.

82. Waar Bingoal wederom aanvoert dat zij direct maatregelen heeft getroffen, de kanalisatiegedachte in acht heeft genomen, alle relevante belangen heeft betrokken en de vijf spelers die geweigerd moest worden vanwege hun registerinschrijving geheel heeft gecompenseerd, heeft de commissie hierboven al toegelicht waarom zij Bingoal daarin niet volgt. De commissie zal dat niet herhalen.

83. Volgens de commissie is de openbaarmaking van de bestreden besluiten door de raad van bestuur voldoende en juist gemotiveerd.

---

[30] Zie overigens ook Rb. Den Haag 19 april 2019, ECLI:NL:RBDHA:2022:3820 (*Mr. Green*), r.o. 16.
[31] Kansspelautoriteit, 'Ksa wijst kansspelaanbieders op verlopen geldigheid PKI-certificaten', www.kansspelautoriteit.nl/nieuws/2022/juli/ksa-wijst-kansspelaanbieders-verlopen.

Tussenconclusie

84. De commissie adviseert de bezwaren tegen het openbaarmakingsbesluit ongegrond te verklaren.

5. Conclusie

85. Op grond van het bovenstaande adviseert de commissie
    - de bezwaren van Bingoal Nederland B.V. tegen het boetebesluit en het openbaarmakingsbesluit ongegrond te verklaren;
    - het boetebesluit en het openbaarmakingsbesluit in stand te laten; en
    - het verzoek om vergoeding van de kosten voor door een derde beroepsmatig verleende bijstand aan Bingoal Nederland B.V. af te wijzen.

86. Het advies is aldus vastgesteld te Den Haag op 20 april 2023, door de Adviescommissie bezwaarschriften van de Kansspelautoriteit, bestaande uit mevrouw mr. J.M.E. Feije (voorzitter), mevrouw mr. I.J.M. Rietbergen-Houbiers en de heer mr. drs. T.F. Prins.

Namens de Adviescommissie bezwaarschriften van de Kansspelautoriteit
de voorzitter,

w.g.

mr. J.M.E. Feije